Hakimlərin Seçki Komitəsi

HAKİM VƏZİFƏSİNƏ NAMİZƏDİN

YADDAŞ KİTABÇASI

BAKI-2023

Hörmətli namizəd!

Hakimlərin Seçki Komitəsi hakim vəzifəsində işləmək istəyinizi təşviq edir və Sizə uğurlar arzulayır!

Bizim məqsədimiz Sizə imtahanlarda hüquqi biliyinizi nümayiş etdirmək üçün maksimum əlverişli şərait yaratmaq və obyektivliyi təmin etməkdir.

Siz imtahanda uğur qazanmaq üçün yüksək bilik nümayiş etdirməklə yanaşı yaddaş kitabçasında göstərilənləri mütləq bilməli və imtahanın keçirilməsi qaydalarına əməl etməlisiniz.

Məhkəmə-Hüquq Şurasının
11 mart 2005-ci il tarixli qərarı
ilə təsdiq edilmişdir

VAKANT HAKİM VƏZİFƏLƏRİNƏ HAKİM OLMAYAN NAMİZƏDLƏRİN SEÇİLMƏSİ Q A Y D A L A R I

(*21 iyun 2005-ci il, 17 avqust 2005-ci il, 11 aprel 2008-ci il, 06 fevral 2013-cü il, 07 fevral 2017-ci il, 08 iyul 2019-cu il və 31 avqust 2023-cü il tarixlərdə edilmiş dəyişikliklərlə*)

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 126-cı maddəsinə, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" və "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 126-cı maddəsinin birinci hissəsinin və "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 93-cü maddəsinin ikinci hissəsinin və 93-3-cü maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərinə cavab verən hakim olmayan namizədlərin (bundan sonra - namizədlər) vakant hakim vəzifələrinə seçilməsi prosedurlarını müəyyən edir.

2. Vakant hakim vəzifələrinə namizədlərin seçilməsi

2.1. Vakant hakim vəzifələrinə namizədlər Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən seçilir.

2.2. Vakant hakim vəzifəsinə namizədlərin seçilməsi namizədlərin bilik səviyyəsini, peşə hazırlığını, ümumi dünyagörüşünü, hakim vəzifəsinə yararlı və layiqli olmasını müəyyən etmək məqsədi ilə şəffaf surətdə yazılı və şifahi imtahanlar, ilkin uzunmüddətli tədris kursları (hakimlər üçün baza təhsili) və yekun müsahibə yolu ilə həyata keçirilir.

2.3. İmtahanların nəticələri Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən qiymətləndirilir. Hakimlərin Seçki Komitəsi bu işə öz tərkibindən formalaşdırdığı ad hoc komissiyanı cəlb edə bilər. İmtahan zamanı ad hoc komissiyanın üzvləri Hakimlərin Seçki Komitəsi üzvünün bütün hüquq və vəzifələrinə malik olurlar.

2.4. Namizədlə yaxın qohumluq və ya şəxsi münasibətdə olan, habelə onun qərəzliliyinə əsas verə bilən hallar olduqda Hakimlərin Seçki Komitəsinin üzvü həmin namizədlə aparılan imtahanda və ya müsahibədə iştirak etmir. Bu əsaslar olduqda namizəd imtahan başlanmazdan ən geci 1 gün əvvəl Komitə üzvlərinin hər hansı birinə etiraz edə bilər. Etiraza Hakimlərin Seçki Komitəsinin iclasında baxılır.

2.5. Yazılı və şifahi imtahanlardan müvəffəqiyyətlə keçən namizədlər avtomatik şəkildə uzunmüddətli təlim mərhələsinə keçirilirlər. Təlim mərhələsi tədris müəssisəsində təşkil olunur.

2.6. Təlim mərhələsi başa çatdıqdan sonra hər bir namizəd qiymətləndirilir. Namizədin qiymətləndirilməsi tədrisin yekunları və namizədin Hakimlərin Seçki Komitəsi üzvləri ilə yekun müsahibənin əsasında həyata keçirilir.

2.7. Namizədlərin qiymətləndirilməsi bal sistemi ilə aparılır. Namizədlər Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən topladıqları ballara uyğun sıralanırlar. Bərabər nəticələr əldə etmiş şəxslərdən ali təhsil pilləsinin daha yüksək səviyyəsini bitirənlərə, təhsil səviyyəsi eyni olduqda isə təhsil müəssisəsini fərqlənmə ilə bitirənlərə və xarici dil bilənlərə üstünlük verilir.

2.8. Namizədlərin qiymətləndirilməsinin nəticələri və ixtisaslaşdırılması haqqında rəylər (mülahizələr) Məhkəmə-Hüquq Şurasına təqdim olunur. Məhkəmə-Hüquq Şurası hakim vəzifəsinə seçilmiş namizədlər barəsində Hakimlərin Seçki Komitəsinin təkliflərinə baxır, onların seçilməsində qanunvericiliyin və bu Qaydaların tələblərinə əməl olunmasını aydınlaşdırır və namizədlərlə söhbət aparır.

2.9. Söhbətin nəticələrinə və Hakimlərin Seçki Komitəsinin müvafiq rəyinə (mülahizəsinə) əsaslanaraq Məhkəmə-Hüquq Şurası namizədlərin ixtisaslaşdırılmasını aparır və hakim

vəzifəsini tutmaq üçün müəyyən etdiyi minimum və daha çox bal toplamış namizədlərin vakant hakim vəzifələrinin sayına uyğun olaraq hakim vəzifəsinə təyin edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdimat verir.

2.10. Vakant hakim vəzifələrinə namizədlərin seçilməsi ilə bağlı hər hansı mərhələni uğurla keçmiş namizəd şəxsi və ailə vəziyyəti ilə bağlı müstəsna hallarda növbəti mərhələdə iştirak etmək imkanı olmadıqda, seçim prosesində iştirakının müvəqqəti dayandırılması barədə ərizə ilə Hakimlərin Seçki Komitəsinə müraciət edə bilər. Hakimlərin Seçki Komitəsi namizədin seçim prosesində iştirakını müvəqqəti dayandırmaq barədə qərar qəbul edərsə, namizəd bu qərarın qəbul edilməsindən iki il ərzində seçim prosesinin növbəti mərhələsinə buraxılma barədə ərizə ilə Hakimlərin Seçki Komitəsinə müraciət etmək hüququna malikdir.

2.11. Namizədin seçim prosesinin növbəti mərhələsinə buraxılma barədə ərizəsi daxil olduqda, Hakimlərin Seçki Komitəsi bütün əhəmiyyətli halları, o cümlədən namizədin seçim prosesində iştirakını istisna edən halların mövcud olub-olmamasını yoxlayaraq, onun növbəti mərhələyə buraxılıb-buraxılmaması barədə qərar qəbul edir. Hakimlərin Seçki Komitəsinin həmin qərarından namizəd 10 gün ərzində Məhkəmə-Hüquq Şurasına şikayət verə bilər.

3. Yazılı və şifahi imtahanlar

3.1. Hakimlərin Seçki Komitəsi vakant hakim vəzifələrini tutmaq istəyən şəxslərdən ərizələrin qəbulunun başlanma tarixini və son müddətini, bu şəxslər tərəfindən təqdim edilməli olan sənədlərin siyahısını, imtahan suallarının annotasiyasını (imtahan suallarının əhatə etdiyi sahələr barədə məlumat), onların tərtibində istifadə edilmiş qanunların və digər normativ-hüquqi aktların siyahısını, habelə vakant hakim vəzifələrinə namizədlərin seçilməsi ilə bağlı başqa məlumatları mütəmadi olaraq kütləvi informasiya vasitələrində və internetdə dərc edir.

3.2. Vakant hakim vəzifələrini tutmaq istəyən, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 126-cı maddəsinin birinci hissəsinin və “Məhkəmələr və hakimlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 93-cü maddəsinin ikinci hissəsinin və 93-3-cü maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərinə cavab verən hüquqşünaslar Hakimlərin Seçki Komitəsinə aşağıdakı sənədləri təqdim edirlər:

3.2.1. Hakimlərin Seçki Komitəsinə ərizə;

3.2.2. şəxsiyyət vəsiqəsinin notarial qaydada təsdiq edilmiş surəti;

3.2.3. kadrların şəxsi uçot vərəqəsi;

3.2.4. tərcümeyi-hal;

3.2.5. ali təhsil haqqında sənədin (diplomun) notarial qaydada təsdiq edilmiş surəti;

3.2.6. əmək kitabçasının təsdiq edilmiş (notarial və yaxud kadrlar şöbəsində) surəti;

3.2.7. yaşadığı ünvan üzrə sağlamlıq barədə, habelə ruhi əsəb xəstəlikləri və narkoloji dispanserlərində qeydiyyatda olub-olmaması barədə arayışlar;

3.2.8. 4x6 ölçüdə 4 ədəd fotoşəkil.

3.2-1. Namizədlər əmək kitabçasının təsdiq edilmiş (notarial və yaxud kadr aparatında) surətini yazılı imtahanın ikinci fazasını keçdikdən sonra ən geci 5 gün ərzində təqdim edə bilərlər.

3.5. Sənədlərin qəbulu Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatı tərəfindən aparılır. Sənədlərin qəbulu elektron qaydada da keçirilə bilər.

3.6. Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatı sənədlərin tamlığını, düzgünlüyünü və qanunvericiliklə müəyyən edilmiş şərtlərə uyğunluğunu yoxlayır və sənədləri ərizələrin qəbulu jurnalında qeydiyyata alır.

3.7. Natamam və ya bu qaydalara uyğun olmayan sənədlər qəbul edilmir və ərizəçiyə aşkar olunmuş çatışmazlıqlar izah olunur. Qəbul edilmiş sənədlərdə sonradan uyğunsuzluq aşkarlanarsa, sənədlər əsaslandırılmış cavabla geri qaytarılır. Çatışmazlıqlar aradan qaldırıldıqdan sonra sənədlər ərizələrin qəbulu üçün müəyyən edilmiş müddət çərçivəsində yenidən təqdim oluna bilər.

3.8. Təqdim edilmiş sənədlər bu Qaydaların tələblərinə uyğun olduqda namizəd ümumi siyahıya salınır, ona sənədlərin qəbulu barədə qəbz və “Hakim vəzifəsinə namizədin yaddaş

kitabçası” verilir. Yaddaş kitabçasında yazılı və şifahi imtahanların, təlim mərhələsinin və yekun müsahibənin prosedur məsələləri, habelə vakant hakim vəzifəsinə namizədlərin seçilməsi ilə bağlı digər zəruri məlumatlar əks etdirilir.

3.9. Qeydiyyata alınmış hər bir namizədə şəxsi eyniləşdirmə kodu verilir. Şəxsi eyniləşdirmə kodu rəqəmlə ifadə olunur və namizədin sənədlərinin anonimliyinin qorunmasına xidmət edir.

3.10. Yazılı imtahana 2 gün qalmış hər bir namizədə “İmtahana buraxılış vərəqəsi” verilir. Bu sənədə namizədin fotoşəkli yapışdırılır. “İmtahana buraxılış vərəqəsi”ndə habelə namizədin şəxsi eyniləşdirmə kodu, imtahan keçirilən ünvan, tarix, saat, auditoriyanın nömrəsi, auditoriyadakı sıra və yer nömrəsi göstərilir.

3.11. Yazılı imtahanda yalnız şəxsi eyniləşdirmə kodundan istifadə olunur. “İmtahana buraxılış vərəqəsi”nə namizədin adının, soyadının və şəxsiyyətini müəyyən edən digər məlumatların yazılmasına yol verilmir. Bu qaydanı pozmuş namizəd imtahandan kənarlaşdırılır.

3.12. Namizədlər “İmtahana buraxılış vərəqəsi”ni və şəxsiyyət vəsiqəsini mütləq imtahana gətirməlidirlər. Göstərilən sənədlərin biri olmadıqda namizəd imtahana buraxılmır. “İmtahana buraxılış vərəqəsi”ni itirmiş yaxud həmin sənədə düzəliş etmiş şəxs imtahana buraxılmır və ona yeni “İmtahana buraxılış vərəqəsi” verilmir.

3.13. İmtahanlar qabaqcadan təyin olunmuş tarixdə Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən keçirilir.

3.14. Yazılı imtahanın keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən imtahan rəhbəri və imtahan nəzarətçiləri təyin olunurlar. İmtahan nəzarətçilərinin sayı hər auditoriya üzrə ən azı iki nəfər olmalıdır.

3.15. Namizəd yazılı imtahanın keçirilmə qaydalarını pozduqda, yəni saxta sənədlər təqdim etdikdə, köçürməyə yol verdikdə, imtahana rabitə vasitəsi gətirdikdə, imtahana öz yerinə başqasını göndərdikdə yaxud imtahanın keçirilmə qaydalarına zidd digər hərəkətlərə yol verdikdə imtahanın rəhbəri və nəzarətçi bu barədə akt tərtib edir və namizəd imtahandan kənarlaşdırılır. Müvafiq pozuntular imtahan başa çatdıqdan sonra aşkar edilərsə, namizədin nəticələri Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən ləğv edilir.

3.16. Yazılı imtahanda yol verilməyən hərəkətlər, habelə yazılı imtahana gətirilməsi qadağan edilən əşyaların siyahısı Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən təsdiq edilir və “Hakim vəzifəsinə namizədin yaddaş kitabçası”na daxil edilir.

3.17. İmtahanların şəffaflığının təmin edilməsi məqsədilə Hakimlərin Seçki Komitəsi beynəlxalq, habelə hökumət və qeyri-hökumət təşkilatlarını, kütləvi informasiya vasitələrini imtahanları müşahidə etməyə dəvət edir. Dəvət olunmuş və ya imtahanları müşahidə etmək təşəbbüsü ilə müraciət etmiş təşkilatlar və kütləvi informasiya vasitələri öz nümayəndələrinin siyahılarını yazılı imtahana ən geci 7 gün qalmış Hakimlərin Seçki Komitəsinə təqdim edirlər. Təqdim edilmiş nümayəndələr Komitə tərəfindən akkreditə olunurlar.

3.18. Müşahidəçilər tərəfindən imtahanın gedişinə müdaxilə edilməsi, habelə namizədlərin fikrinin yayındırılması və onların imtahan prosesindən ayrılması yol verilməzdir. Müşahidəçilər belə hərəkətlərə yol verərlərsə, namizədlər bu faktı imtahan rəhbərinin nəzərinə çatdıra bilərlər.

3.19. Yazılı imtahan çox seçimli sual vərəqəsi üzrə idarə olunan elektron-hesablayıcı maşın (kompüter) vasitəsilə həyata keçirilən və bu Qaydaların 3.37-ci və 3.38-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş prosedurlarla seçilmiş inşa mövzuları üzrə aparılan yazılı sınaq fazalarından ibarət olmaqla təşkil edilir.

3.20. Yazılı imtahanın birinci fazasının sualları konfidensiallıq gözlənilməklə Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən tərtib edilir. Komitə suallar toplusunun tərtib edilməsinə hüquq sahəsi və digər sahələr üzrə mütəxəssislər cəlb edə bilər. Hazırlanmış suallar toplusunda sualların sayı imtahanda istifadə ediləcək sualların sayından azı 10 dəfə çox olmalıdır.

3.21. Elektron-hesablayıcı maşın (kompüter) vasitəsilə həyata keçirilən yazılı imtahanın sual vərəqəsi 100 sualdan ibarət olur və imtahan 4 saat müddətində keçirilir.

3.22. Yazılı imtahanın birinci fazasının suallarının hazırlanması imtahana ən azı 3 gün qalmış başa çatdırılmalıdır. Suallar toplusuna Hakimlərin Seçki Komitəsinin qapalı iclasında baxılıb təsdiq edildikdən sonra həmin suallar toplusu zərfə qoyulub möhürlənməklə xüsusi yerdə saxlanılır.

3.23. Hakimlərin Seçki Komitəsi həmçinin yazılı imtahanın birinci fazasının suallar toplusuna dair düzgün cavabların konfidensial siyahısını tərtib edir. Siyahı Hakimlərin Seçki Komitəsinin üzvləri tərəfindən imzalanır, ayrıca zərfə qoyularaq möhürlənir və Komitədə xüsusi yerdə saxlanılır.

3.24. Namizəd imtahanın başlanmasına azı bir saat qalmış imtahan verəcəyi binanın qarşısına gəlməli (ünvan "İmtahana buraxılış vərəqəsi"ndə göstərilir), binanın girişində "İmtahana buraxılış vərəqəsini" və şəxsiyyət vəsiqəsini mühafizə işçisinə təqdim edib binaya daxil olmalı və "İmtahana buraxılış vərəqəsi"ndə göstərilən auditoriyada öz yerini tutmalıdır. Hər parta arxasında bir namizəd əyləşir.

3.25. Yazılı imtahan bir auditoriyada keçirilir. Bu mümkün olmadıqda şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə imtahan prosesi digər auditoriyalara "random" (təsadüfi görüntü) rejimində birbaşa (canlı) video translyasiya olunur.

3.26. Yazılı imtahanın birinci fazasının sualları bilavasitə imtahan başlamazdan əvvəl, imtahan keçirilən auditoriyaların birində aşkar surətdə ümumi suallar toplusundan seçilir. Bunun üçün suallar toplusu olan zərf müşahidəçilərin iştirakı ilə açılır və elektron hesablayıcı maşına (kompüterə) daxil edilir. Elektron hesablayıcı maşın (kompüter) verilmiş proqrama uyğun olaraq ümumi sual bankından 100 sual seçir. Seçilmiş suallar yerindəcə, bu mümkün olmazsa, seçilmiş sualların nəzarət nüsxəsi namizədlərin gözü qarşısında konfidensial saxlanılmaqla qısa müddətdə müvafiq mətbəədə namizədlərin sayına uyğun olaraq çoxaldılır və imtahan verənlərə ötürülmək üçün imtahan rəhbərinə verilir. Sualların seçilməsi və çoxaldılması imtahan keçirilən auditoriyaların birində həyata keçirildikdə bu prosedur imtahan keçirilən digər auditoriyalara birbaşa (canlı) video translyasiya olunur.

3.27. Suallar seçildikdən sonra imtahan rəhbəri nəzarətçi və müşahidəçi ilə birlikdə cavab kartı zərfinin möhürünü açır, cavab kartını namizədlərə paylayır və onun doldurulması qaydalarını izah edir. Daha sonra namizədlərə sual kitabçaları paylanır.

3.28. Hər auditoriyada imtahanın başlanma vaxtı sual kitabçası paylanıb qurtardığı andan hesablanır.

3.29. Cavab kartında düzgün cavabın yerləşdiyi hərfli dairə qara və ya tünd göy rəngdə yazan diyircəkli qələmlə doldurulmalıdır. Korlanmış cavab kartı dəyişdirilmir. Bir suala aid olan bir neçə dairə qaralanarsa, həmin cavab etibarsız sayılır və ümumi nəticəyə hesablanmır. Cavab kartı onu doldurmuş şəxs tərəfindən imzalanır.

3.30. İmtahan qurtardıqdan sonra namizəd doldurduğu cavab kartını imtahan nəzarətçilərinə təhvil verir və auditoriyanı tərk edir.

3.31. İmtahanın başa çatması barədə protokol tərtib edilir. Protokol nəzarətçilər və iki nəfər namizəd tərəfindən imzalanır. Protokol və cavab kartları zərfə qoyulur, möhürlənir, imtahan rəhbərinə verilir. İmtahan rəhbəri möhürlənmiş zərfi Hakimlərin Seçki Komitəsinin sədrinə təqdim edir.

3.32. Cavab kartlarının yoxlanılmasını Hakimlərin Seçki Komitəsi həyata keçirir.

3.33. Çox seçimli sual vərəqəsi üzrə yazılı imtahanın cavab kartlarının yoxlanılması və balların hesablanması müvafiq mütəxəssislər cəlb edilməklə avtomatlaşdırılmış rejimdə elektron hesablayıcı maşınlar (kompüterlər) vasitəsilə həyata keçirilir. Bunun üçün möhürlənmiş cavab kartları və imtahan suallarına düzgün cavabların siyahısı cəlb edilmiş mütəxəssislərə təqdim edilir.

3.34. Hər bir imtahan sualına düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilir (cəmi 100 mümkün bal). Səhv cavablar və ya sualın cavabsız qoyulması "0" bala bərabər tutulur.

3.35. Cavab kartlarının yoxlanılması başa çatdıqdan sonra imtahanın nəticələri cavab kartları ilə birlikdə Hakimlərin Seçki Komitəsinə təqdim edilir.

3.36. Yazılı imtahanın birinci fazasının yekununa görə 60 və ya daha çox bal toplamış namizədlər yazılı imtahanın ikinci fazasına buraxılırlar. Yazılı imtahanın ikinci fazasına buraxılmış namizədlərin siyahısı yalnız şəxsi eyniləşdirmə kodu göstərilməklə kütləvi informasiya vasitələrində və internetdə dərc edilir.

3.36-1. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının yeni imkanlarının və mütərəqqi üsulların tətbiqi, namizədlər üçün daha şəffaf və əlverişli şəraitin yaradılması məqsədilə yazılı imtahanın birinci fazasının keçirilməsi bu Qaydaların 3.9-3.12, 3.15, 3.17, 3.21, 3.25, 3.34 və 3.36-cı bəndlərinin tələbləri gözlənilməklə Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinin razılığı ilə həmin quruma həvalə edilə bilər. Bu halda sualların hazırlanması və ekspertizası, imtahanın kompüter vasitəsilə keçirilməsi və onun nəticələrinə dair arayışın dərhal namizədə təqdim edilməsi, habelə imtahanla bağlı digər təşkilati tədbirlərin görülməsi Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada təmin olunur.

3.36-2. Namizədlər üçün yazılı imtahanın birinci fazasında iştirak ödənişlidir. Ödənişin məbləği Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurasının 2017-ci il 23 may tarixli 5 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət qulluğu ilə bağlı ödənişli xidmətlərin tarifləri”nin 1.1-ci bəndinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

3.37. Yazılı imtahanın ikinci fazası Hakimlərin Seçki Komitəsinin imtahandan bilavasitə əvvəl toplaşaraq öz qapalı iclasında yazılı imtahana təqdim edilməli olan inşa mövzularının sayının müəyyən edilməsi ilə başlayır. İnşa mövzularının sayı cinayət, cinayət prosessual, mülki, mülki prossesual qanunvericiliyi əhatə etmək şərti ilə cüt rəqəmlə ifadə olunmalıdır. Bundan sonra Komitə üzvləri imtahan verilən auditoriyaya yaxın otaqda keçirilən həmin iclasda müəyyən edilmiş sayda inşa mövzuları hazırlayırlar. Həmin inşa mövzuları Hakimlərin Seçki Komitəsinin yekdil qərarı ilə təsdiq edilir. Yazılı imtahanın ikinci fazası kompüter və (və ya) kağız daşıyıcılar vasitəsilə keçirilə bilər. Yazılı imtahanın ikinci fazasının keçirilmə forması barədə namizədlərə həmin imtahana azı 20 gün qalmış məlumat verilir.

3.38. İnşa mövzuları təsdiq edildikdən sonra Hakimlərin Seçki Komitəsinin üzvləri həmin inşa mövzuları ilə birlikdə, kənar şəxslərlə ünsiyyətə yol verməmək şərti ilə imtahan keçirilən auditoriyaya daxil olurlar. Burada inşa mövzuları cinayət hüquqi və mülki hüquqi sahələr üzrə diferensiasiya edilir və onların içindən namizədlərin biri püşk yolu ilə hər sahəyə aid bir inşa mövzusu seçir. Seçilmiş inşa mövzuları elan edilir və inşa mövzularının işlənilməsi üçün namizədlərə 4 saat vaxt verilir. İmtahan bir neçə auditoriyada təşkil edildikdə inşa mövzularının seçilməsi və elan edilməsi proseduru imtahan keçirilən digər auditoriyalara birbaşa (canlı) video translyasiya olunur. Namizədlər inşa mövzularını ifadə edərkən müvafiq qanunun məzmununu mümkün qədər dolğun çatdırmaq və onun izahını vermək bacarıqlarını nümayiş etdirməli, qanunun konsepsiyasını ifadə edə bilməlidirlər. İnşa mövzularının ifadə edilməsinə dair izahatlar və inşaların qiymətləndirilməsi zamanı diqqət yetiriləcək məqamlar “Hakim vəzifəsinə namizədin yaddaş kitabçası”nda əks etdirilir. Yazılı imtahan işləri “ikiqat yoxlama” üsulu ilə Hakimlərin Seçki Komitəsinin üzvləri və dəvət olunmuş mütəxəssislər tərəfindən yoxlanılır. Hər iki yoxlama yekununda verilmiş balların toplanması və 2-yə bölünməsi yolu ilə namizədin ayrı-ayrılıqda cinayət hüquqi və mülki hüquqi sahələr üzrə topladığı ballar müəyyən edilir.

3.39. Yazılı imtahanın ikinci fazasında hər bir inşa mövzusu ən çoxu 100 bal ilə qiymətləndirilir. Namizədin həm cinayət hüquqi, həm də mülki hüquqi sahələr üzrə topladığı ballar cəmlənir və 2-yə bölünərək, yekun bal müəyyən edilir. Topladığı yekun bal 60 və ya daha çox olan namizəd yazılı imtahanın bu fazasından keçmiş hesab edilir, bu şərtlə ki, onun hər inşa mövzusu üzrə ayrı-ayrılıqda topladığı ballar 50-dən az olmasın.

3.40. Yazılı imtahanın nəticələri namizədlərin yalnız şəxsi eyniləşdirmə kodu göstərilməklə kütləvi informasiya vasitələrində və internetdə dərc edilir.

3.41. Hər namizədə onun tələbi ilə imtahanın nəticəsi üzrə arayış verilir.

3.42. Hakimlərin Seçki Komitəsi seçki prosesi ilə bağlı aidiyyəti sənədlərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətdə saxlanılmasını təmin edir.

3.43. İmtahan nəticələrindən narazı qalan namizəd bu barədə nəticənin ona elan olunduğu vaxtdan 5 gün müddətində mübahisəyə aydınlıq gətirilməsi üçün Hakimlərin Seçki Komitəsinə müraciət edə bilər. Məsələ ərizəçinin iştirakı ilə araşdırılır. Bu müddəa namizədi ümumi qaydada şikayət etmək hüququndan məhrum etmir.

3.44. Cavab kartı düzgün qiymətləndirildikdə ərizəçiyə əsaslandırılmış rəsmi cavab verilir. Balların düzgün hesablanmadığı aşkar edildikdə yenidən hesablanma aparılır.

3.45. Hakimlərin Seçki Komitəsinin qərarından həmin qərar təqdim edildiyi gündən 10 gün müddətində Məhkəmə-Hüquq Şurasına şikayət verilə bilər. Məhkəmə-Hüquq Şurası həmin şikayətlərə "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada baxır.

3.46. Şifahi imtahan barədə namizədlər Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatı tərəfindən 5 gün əvvəl xəbərdar edilir və imtahanın keçirildiyi yer, tarix və vaxt barədə onlara məlumat verilir.

3.47. Şifahi imtahanda namizədin hüquq sahəsində nəzəri və praktiki biliklərini, habelə məntiqi nəticələr çıxarmaq qabiliyyətini müəyyən edən suallar verilir.

3.48. Şifahi imtahan açıq, hər bir namizədlə fərdi qaydada söhbət formasında, təqribən 20 dəqiqə aparılır. Şifahi imtahan zamanı hər namizədə 5 sual verilir.

3.49. Hakimlərin Seçki Komitəsinin üzvləri namizədin cavabları ilə bağlı fikir mübadiləsi apara bilərlər.

3.50. Namizədə verilən suallar və bu suallara namizədin cavabları Komitə üzvləri tərəfindən bal cədvəlinə yazılır və qiymətləndirilərək Hakimlərin Seçki Komitəsinin sədrinə təqdim edilir.

3.51. Namizədlərin cavabları hər bir sual üzrə 20 ballıq şkala ilə qiymətləndirilir və hər bir namizəd ən çoxu 100 bal toplaya bilər. 60 və ya daha çox bal toplamış namizəd şifahi imtahandan keçmiş hesab olunur.

3.51-1. Şifahi imtahana müşahidəçi qismində psixoloq cəlb edilə bilər. İmtahana cəlb edilmiş psixoloq namizədin qiymətləndirilməsində iştirak etmir, lakin onun psixoloji portreti barədə rəy verir. Həmin rəy məlumat xarakterli olmaqla, imtahanın nəticələrinə təsir etmir.

3.52. Şifahi imtahanı müşahidə etməyə gələnlər özləri ilə şəxsiyyətlərini təsdiq edən sənəd gətirməlidirlər. İmtahan vermiş namizəd şifahi imtahanı dinləyici kimi izləyə bilər. Bu zaman imtahanın keçirilməsinə mane olmaq yolverilməzdir.

4. Təlim mərhələsi və yekun müsahibə

4.1. Yazılı və şifahi imtahandan müvəffəqiyyətlə keçmiş namizədlər tədris müəssisəsində təşkil olunan ilkin uzunmüddətli tədris kurslarına göndərilirlər. Tədris kurslarının müddəti Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən müəyyən edilir.

4.2. İmtahanlardan müvəffəqiyyətlə keçmiş və tədris kurslarına göndərilən namizədlərin siyahısı yalnız şəxsi eyniləşdirmə kodu göstərilməklə kütləvi informasiya vasitələrində və internetdə dərc edilir.

4.3. Namizədlər üçün tədris proqramı Hakimlərin Seçki Komitəsi və tədris müəssisəsi tərəfindən hazırlanır və Məhkəmə-Hüquq Şurası ilə razılaşdırılmaqla Komitə tərəfindən təsdiq edilir.

4.4. Tədris kursları başa çatdıqdan sonra tədris müəssisəsi tərəfindən təlim mərhələsinin nəticələri (namizədlərin müvəffəqiyyət dərəcəsi, davamiyyəti, davranışı) Hakimlərin Seçki Komitəsinə təqdim edilir.

4.8. İlkin uzunmüddətli tədris kurslarını müvəffəqiyyətlə bitirmiş namizədlərlə yekun müsahibə Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən aparılır. Yekun müsahibə zamanı namizədin uzunmüddətli tədris kursunun proqramını mənimsəmə səviyyəsi, onun hüquq sahəsində nəzəri və praktiki biliklərinin tətbiqi bacarığı və ümumi dünyagörüşü yoxlanılır, hakim işləmək üçün zəruri olan keyfiyyətlərə yiyələnməsi müəyyən edilir.

4.9. Yekun müsahibə hər bir namizədlə fərdi qaydada və təqribən 40 dəqiqə aparılır. Hər namizədə 10 sual verilir. Hakimlərin Seçki Komitəsinin üzvü namizədə bir sualla müraciət edə

bilər.

4.10. Hakimlərin Seçki Komitəsi üzvləri namizədin cavabları ilə bağlı fikir mübadiləsi apara bilərlər.

4.11. Namizədə verilən suallar və bu suallara namizədin cavabları Komitə üzvləri tərəfindən bal cədvəlinə yazılır və qiymətləndirilir. Yekun müsahibənin ümumi nəticəsi Hakimlərin Seçki Komitəsinin sədrinə təqdim edilir.

4.12. Namizədlərin cavabları hər bir sual üzrə 10 ballıq şkala ilə qiymətləndirilir və hər bir namizəd ən çoxu 100 bal toplaya bilər. 60 və ya daha çox bal toplamış namizəd yekun müsahibədən keçmiş hesab olunur.

4.15. Namizədlər Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən qiymətləndirmə nəticəsində topladıqları ballara uyğun sıralanırlar. Bərabər nəticələr əldə etmiş şəxslərdən ali təhsil pilləsinin daha yüksək səviyyəsini bitirənlərə, təhsil səviyyəsi eyni olduqda isə təhsil müəssisəsini fərqlənmə ilə bitirənlərə və xarici dil bilənlərəüstünlük verilir.

5. Namizədlərin təsnifatlaşdırılması və onların hakim vəzifəsinə təyin edilməsinə dair təklifin verilməsi

5.1. Təlim mərhələsinin və yekun müsahibənin nəticələri əsasında Hakimlərin Seçki Komitəsi namizədlərin müvafiq məhkəmələrdə (ümumi və ya ixtisaslaşdırılmış) hakim vəzifəsinə uyğunluğuna dair rəy (mülahizə) tərtib edir.

5.2. Hakimlərin Seçki Komitəsi hakim vəzifəsinə seçilmiş namizədlərə dair Məhkəmə-Hüquq Şurasına təkliflər verir.

5.3. Hakim vəzifəsinə seçilmiş namizəd barəsində təklifdə aşağıdakı məlumatlar əks etdirilir:

5.3.1. adı, atasının adı, soyadı;

5.3.2. tərcümeyi-hal və xarakterizəedici məlumatlar;

5.3.3. ilkin tədrisin və yekun müsahibənin nəticələri;

5.3.4. hakim vəzifəsinə uyğunluğu barədə məlumat, o cümlədən ixtisaslaşdırma haqqında rəy (mülahizə).

5.4. Məhkəmə-Hüquq Şurası hakim vəzifəsinə seçilmiş namizədlər barəsində Hakimlərin Seçki Komitəsinin təkliflərinə baxır, namizədlərin seçilməsində qanunvericiliyin və bu Qaydaların tələblərinə əməl olunmasını aydınlaşdırır və namizədlərlə söhbət aparır.

5.5. Söhbətin nəticələrinə və Hakimlərin Seçki Komitəsinin müvafiq rəyinə (mülahizəsinə) əsaslanaraq Məhkəmə-Hüquq Şurası namizədlərin ixtisaslaşdırılmasını aparır və mövcud vakant hakim vəzifələrinə təyin olunmaları məqsədilə onları Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim edir.

5.6. Vakant hakim vəzifəsinə təyin edilmə haqqında təqdimatda namizəd barəsində aşağıdakı məlumatlar göstərilir:

5.6.1. adı, soyadı, atasının adı;

5.6.2. tərcümeyi-hal və xarakterizəedici məlumatlar;

5.6.3. ilkin tədrisin və yekun müsahibənin nəticələri;

5.6.4. hakim vəzifəsinə uyğunluğu barədə məlumat, o cümlədən ixtisaslaşdırma haqqında rəy;

5.6.5. təyin edilməsi təklif olunan vəzifə.

5.7. Məhkəmə-Hüquq Şurası tədris kurslarını bitirmiş və yekun müsahibədən uğurla keçmiş, lakin vakansiya olmadığına görə hakim vəzifəsinə təklif olunmamış namizədlərin ədliyyə orqanlarına inzibati vəzifəyə və ya prokurorluq orqanlarına prokurorluq işçisi kimi xidmətə qəbul edilməsini həmin orqanlara tövsiyə edə bilər. Qeyd edilən namizədlərin hakim vakansiyası yarandıqda həmin vəzifəyə təyin edilmələri bu Qaydaların 5.4-5.6-cı bəndlərinə müvafiq həyata keçirilir.

HAKİMLİYƏ NAMİZƏDİN İMTAHANQABAĞI VƏZİFƏLƏRİ

1. Siz imtahanın başlanmasına azı 1 saat qalmış imtahan verəcəyiniz binanın qarşısına gəlməli (ünvan İmtahana buraxılış vərəqəsində göstərilir) və özünüzlə aşağıdakı sənədləri gətirməlisiniz:

a) şəxsiyyət vəsiqəsi;

b) İmtahana buraxılış vərəqəsi.

Göstərilən 2 sənəddən biri olmadıqda imtahana buraxılmayacaqsınız.

2. İmtahana buraxılış vərəqəsi ilə ehtiyatlı davranın. Bu sənədi qatlamaq, bükmək, zədələmək, onda düzəlişlər etmək qadağandır. "İmtahana buraxılış vərəqəsi"ni itirmiş yaxud həmin sənədə düzəliş etmiş şəxs imtahana buraxılmır və ona yeni "İmtahana buraxılış vərəqəsi" verilmir.

3. İmtahana buraxılış vərəqəsində namizədin şəxsi eyniləşdirmə kodu göstərilir, onun adının, soyadının və şəxsiyyətini müəyyən edən digər məlumatların yazılmasına yol verilmir. Bu qaydanı pozmuş namizəd imtahandan kənarlaşdırılır.

4. Namizədlərdən şəxsi eyniləşdirmə kodunu yadda saxlamaq tələb olunur.

5. Göstərilən sənədləri binanın giriş qapısında sənədləri yoxlayan mühafizə işçisinə təqdim edib binaya daxil olmalı və İmtahana buraxılış vərəqəsində göstərilən auditoriyada öz yerinizi tutmalısınız.

YAZILI İMTAHANIN BİRİNCİ FAZASI – TEST İMTAHANI

Test imtahanı Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən bunun üçün xüsusi nəzərdə tutulmuş kompüterlərlə təchiz olunmuş auditoriyalarda keçiriləcəkdir. İmtahan eyni gündə müxtəlif auditoriyalarda keçirildikdə şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə bütün auditoriyalarda imtahan prosesi digər auditoriyalara "random" (təsadüfi görüntü) rejimində birbaşa (canlı) video translyasiya olunur.

1. <u>İmtahan başlandıqdan 30 dəqiqə keçənədək gecikən</u> namizədlər imtahana buraxılır. Gecikən namizədlərə əlavə vaxt verilmir.
2. Namizəd şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi və buraxılış vərəqəsini təqdim etməklə imtahan zalında qeydiyyatdan keçir.
3. Namizəd imtahan zalında onun üçün ayrılmış kompüterin qarşısında əyləşir və ekrandakı göstərişləri diqqətlə izləyir. İmtahan proqramının istifadəsi və imtahan qaydaları ilə tanış olmaq üçün 15 dəqiqə vaxt verilir.
4. Namizəd ekrandakı şəxsi məlumatların düzgün qeyd olunduğunu diqqətlə yoxlayır. Hər hansı bir səhv aşkar etdikdə zal nəzarətçisinə müraciət etmək üçün ekranın yuxarı sol küncündə yerləşən "Personala müraciət" düyməsindən istifadə edir.
5. İmtahan proqramının istifadəsi və imtahan qaydaları ilə tanış olmaq üçün ayrılan vaxt tamamlandıqdan sonra imtahan başlanır. İmtahanın müddəti 4 saatdır.
6. *Bütün namizədlərə cavablandırılması üçün eyni 100 test tapşırığı təqdim olunur. Test tapşırıqlarının 95-i qapalı tipli, yəni verilən cavab variantlarından 1 doğru cavabın müəyyənləşdirilərək qeyd edilməsi tələb olunan test tapşırıqları, 5-i isə açıq tipli, yəni cavab variantları verilməyən, doğru cavabın müəyyənləşdirilərək yazı ilə ifadə olunması tələb edilən test tapşırıqlarıdır.*
7. Test tapşırıqlarını istənilən ardıcıllıqla cavablandırmaq olar.
8. Hər bir imtahan sualına düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilir (cəmi 100 mümkün bal). Səhv cavablar və ya sualın cavabsız qoyulması "0" bala bərabər tutulur.
9. İmtahan suallarının annotasiyası (imtahan suallarının əhatə etdiyi sahələr barədə məlumat), onların tərtibində istifadə edilmiş qanunların və digər normativ-hüquqi aktların

siyahısı Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən hazırlanaraq əvvəlcədən hakimliyə namizədə təqdim olunur və internetdə dərc edir.

10. Namizədlər imtahanda köməkçi vasitə kimi yalnız qələmdən və DİM tərəfindən verilən xüsusi formalı qeyd vərəqindən istifadə edə bilər.

DİQQƏT! Başqasının cavablarını köçürmək və başqalarına köçürməyə imkan vermək olmaz. İmtahandan sonra köçürmə hallarının aşkar edilməsi məqsədilə aparılan araşdırma nəticəsində köçürmə faktı müəyyən edilərsə, həm köçürənin, həm də köçürməyə şərait yaradanın imtahan nəticələri ləğv edilir.

DİQQƏT! İmtahan zamanı şəffaflığın və nizam-intizamın təmin edilməsi məqsədilə imtahan prosesinin videoçəkilişi aparılır.

11. Namizəd tərəfindən imtahan yekunlaşdırıldıqda və ya imtahan üçün ayrılan vaxt başa çatdıqda namizəd imtahanın nəticələrinə dair arayış əldə edir və imtahan zalını tərk edir.
12. İmtahandan sonra keçiriləcək ekspertiza nəticəsində hər hansı bir test tapşırığı səhv hesab edilərsə, həmin tapşırıq bütün namizədlər üçün düzgün cavablandırılmış sayılır.
13. Test imtahanın nəticələri namizədlərin yalnız şəxsi eyniləşdirmə kodu göstərilməklə www.jlc.gov.az və www.dim.gov.az saytlarında yerləşdirilir.

HAKİMLİYƏ NAMİZƏDƏ QADAĞANDIR:

1. İmtahan binasına (zalına) mobil telefon və digər rabitə vasitələri, elektron cihazlar, kalkulyator, elektron məlumat daşıyıcısı, kitab, dəftər, jurnal, konspekt, məlumat kitabçası, lüğət, cədvəl, çanta və digər yardımçı vəsaitlər gətirmək və onlardan istifadə etmək;
2. Yandırıcı, partlayıcı, kəsici, deşici və digər bu növ əşyalarla imtahan binasına (zalına) daxil olmaq və siqaret gətirmək;
3. İmtahan başlandıqdan sonra hər hansı bir səbəbə görə imtahan zalını tərk edib yenidən geri dönmək;
4. Nizam-intizam qaydalarını pozmaq;
5. Zalda yerini dəyişmək, gəzişmək, yerindən durmaq, danışmaq, kiməsə kömək etmək və ya kiminsə köməyindən istifadə etmək və bu kimi hallarla imtahanın gedişinə mane olmaq;
6. Başqası üçün ayrılmış kompüterə baxmaq və ya öz kompüterinə başqasının baxmasına şərait yaratmaq;
7. İmtahanın başlanma vaxtından 45 dəqiqə keçənədək imtahan zalından çıxmaq.

DİQQƏT! İmtahan zamanı qaydaları pozan namizədlərə ***müvafiq xəbərdarlıq edilir və ya onlar*** imtahandan kənarlaşdırılır və nəticələri ləğv edilir.

8. Hakimliyə namizədlərin seçilməsi qaydalarının və bu Yaddaş kitabçasının şərtlərinə dair hər hansı bir pozuntuya və saxtakarlığa yol verməsinə görə (saxta sənədlər təqdim etmə, köçürmə, imtahana öz yerinə başqasını göndərmə və Qaydalara zidd digər hərəkətlər) hakimliyə namizədin imtahan nəticələrinin ləğv olunması və onun haqqında müvafiq tədbirlər görülməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Əgər siz imtahan zamanı qaydaların pozulması halları ilə rastlaşsanız, mütləq nəzarətçiyə müraciət edin. Nəzarətçi lazımi ölçü götürməsə, imtahan rəhbəri və ya Hakimlərin Seçki Komitəsinin nümayəndəsinin zala dəvət edilməsini tələb edə bilərsiniz.

TEST İMTAHANI SUALLARININ ANNOTASİYASI

Vakant olan hakim vəzifələrinə namizədlər üçün keçiriləcək test imtahanında hüququn müxtəlif sahələrinə dair suallardan istifadə ediləcəkdir.

İmtahanda müvəffəqiyyət qazanmaq üçün hakimliyə namizədlər:

- **Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını;**
- **Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosessual Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının İnzibati prosessual Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsini;**
- **Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsini;**

- **"Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu;**
- **"Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu;**
- **"Konstitusiya Məhkəməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu;**
- **"Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu;**
- **"Vəkillər və vəkillik fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu mükəmməl bilməlidirlər.**

Bundan başqa test imtahanına hazırlaşarkən hakimliyə namizədlərin aşağıdakı qanunvericilik aktlarında qeyd edilmiş məsələlərə xüsusi diqqət yetirmələri məsləhət bilinir:

"İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında" Avropa Konvensiyasının qəbulu və qüvvəyə minməsi, Konvensiyada təsbit olunmuş insan hüquqlarının dairəsi, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin hakimlərinin təyinatı, məhkəmənin iş fəaliyyəti, habelə konvensiyaya dair Azərbaycan Respublikasının qeyd- şərtlərinə;

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasında muxtar respublikanın statusu, muxtariyyətin əsasları, məhkəmə hakimiyyəti, qanunvericilik sistemi ilə bağlı məsələlərə;

"Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Konstitusiya qanununda insan hüquqları üzrə Müvəkkilin fəaliyyətinin əsasları, seçilməsi və onun tərəfindən insan hüquqlarinin pozulmasina dair şikayətlərə baxılması və milli preventiv mexanizmin funksiyalarının həyata keçirilməsi məsələlərinə;

"Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiya qanununda normativ, qeyri-normativ hüquqi aktlar və normativ xarakterli aktlar, onların növləri və hüquqi qüvvəsi, normativ hüquqi aktların kolliziyası, qanunvericilikdə boşluqlar, normativ hüquqi aktların rəsmi dərc edilməsi və qüvvəyə minməsi məsələlərinə;

Mənzil Məcəlləsində mənzil hüquqlarının əsasları, mənzil münasibətlərinin dairəsi, iştirakçıları, onların hüquq və vəzifələri, mənzil hüquq və vəzifələrinin əmələ gəlməsinin əsasları, yaşayış sahəsi mülkiyyətçisinin və ona məxsus olan sahədə yaşayan digər vətəndaşların hüquq və vəzifələri, mənzil hüququnun obyektləri, mənzil fondunun növləri, mənzil-tikinti kooperativi və mənzil mülkiyyətçilərinin müştərək cəmiyyətinin hüquqi statusu ilə bağlı məsələlərə;

Torpaq Məcəlləsində Azərbaycan Respublikasının vahid torpaq fondu və onun tərkibi, torpaqların məqsədli təyinatı və hüquqi rejimi, torpağa mülkiyyət hüququnun formaları və onların

xüsusiyyətləri, torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət, istifadə və icarə hüquqlarının yaranması və xitamının əsasları, torpaq sahələrinin dövriyyəsi ilə bağlı məsələlərə;

Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində tikinti obyektinə dair tələblər, yaşayış məntəqələrində yanaşı sahələrdə tikinti aparılmasının əsas şərtləri, tikintiyə icazənin verilməsi üzrə icraat, tikintinin dayandırılması əsasları və tikintinin başa çatması zamanı həyata keçirilən prosedurlar və bu sahədə səlahiyyətli orqanların dairəsinə;

Vergi Məcəlləsində Vergi Məcəlləsi ilə tənzimlənən münasibətlər, vergi anlayışı kommersiya və vergi sirri, vergi ödəyicisi, onun hüquq və vəzifələri, vergilərin növləri, vergi yoxlamaları və vergi nəzarətinin formaları, vergi orqanlarının qərarlarından (aktlarından) və onların vəzifəli şəxslərinin hərəkətlərindən (hərəkətsizliyindən) şikayət verilməsi, vergi mübahisələrində sübut etmə vəzifəsi, habelə vergiqanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyət məsələlərinə;

Seçki Məcəlləsində seçkilərin və referendumun keçirilməsini istisna edən hallar, seçki hüququnun təminatları və məhdudiyyətlər, seçki və referendum orqanları, referenduma, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və Milli Məclisin deputatlarının seçkilərinə dair ümumi müddəalar, Milli Məclisin deputatını mandatdan məhrumetmə, vətəndaşların seçki hüququnu pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizlikdən) və qərarlardan şikayət edilməsi və şikayətlərin araşdırılması məsələlərinə;

“Dövlət qulluğu haqqında” qanunda dövlət orqanı anlayışı və dövlət orqanlarının təsnifatı, dövlət qulluğuna xitam verilməsi ilə bağlı məsələlərə;

“Əmək pensiyaları haqqında” qanunda əmək pensiyalarının növləri *və* tərkibi, onların təyin edilməsi şərtləri, güzəştli şərtlərlə yaşa görə pensiya hüququ olan şəxslərin dairəsinə;

“Vətəndaşların müraciətləri haqqında” qanunda qanunun tətbiqi dairəsinə vəmüraciətlərə baxılması qaydasına;

“Beynəlxalq arbitraj haqqında” qanunda arbitraj sazişinin anlayışı və forması, arbitraj icraatının aparılması, arbitraj qərarının çıxarılması və icraatın xitamı, arbitraj qərarlarının tanınması və icra edilməsi məsələlərinə;

“Mediasiya haqqında” qanunda mediasiyanın tətbiq dairəsi və mediasiya prosesi ilə bağlı məsələlərə;

“Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında” qanunda ekspertin hüquq və vəzifələrinə, məhkəmə ekspertizalarının növlərinə, ekspertin dindirilməsi və məhkəmə-tibbi ekspertizasının aparılması məsələlərinə;

“Məhkəmə və huquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət müdafiəsi haqqında” qanunda dövlət müdafiəsinə təminat verilən şəxslər, onlara müavinətlərin ödənilməsi məsələlərinə;

“Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında” qanunda korrupsiya hüquqpozmalarının və korrupsiyaya şərait yaradan hüquqpozmaların dairəsinə, hədiyyə almaqla bağlı məhdudiyyətlərə;

“Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” qanununda əsas anlayışlar, önləyici tədbirlər və monitorinq olunmalı əməliyyatlarla bağlı məsələlərə;

“Polis haqqında” qanunda insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində polisin fəaliyyəti, polis tərəfindən azadlıq hüququnun məhdudlaşdırılması ilə bağlı məsələlərə;

“Əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında” qanunda əməliyyat-axtarış tədbirlərinin həyata keçirilməsi əsasları, müddəti, onların nəticələrindən istifadə edilməsi, əməliyyat axtarış fəaliyyətinə məhkəmə və prokuror nəzarəti məsələlərinə;

“Cinayət törətmiş şəxslərin verilməsi (ekstradisiya) haqqında” qanunda xarici dövlət tərəfindən verilməsi sorğu edilən şəxsin verilməsindən imtina, habelə onun verilməsi qaydasına və şərtlərinə;

“Təhqiqat, ibtidai istintaq, prokurorluq və məhkəmə orqanlarının qanunsuz hərəkətləri nəticəsində fiziki şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi haqqında” qanunun tətbiqi dairəsi və ziyanın ödənilməsi məsələlərinə;

“Notariat haqqında” qanunda notariat hərəkətləri və onların aparılmasından imtina, vəsiyyətnamələrin və etibarnamələrin təsdiq edilməsi xüsusiyyətləri, icra qeydinin verilməsi əsasları və notariusun hərəkətlərindən şikayət məsələlərinə;

“İcra haqqında” qanunda icra sənədlərinin dairəsinə, icra sənədlərinin icrasına nəzarət, icraata xitam verilməsinin əsasları və qaydası, icranın dayandırılması və icra sənədinin qaytarılması əsaslarına, tələbin borclunun əmlakına yönəldilməsi, borclunun ölkədən getmək hüququnun məhdudlaşdırılması, icra məmurunun hərəkətlərindən şikayət məsələlərinə;

“İnzibati icraat haqqında” qanunda qanunun tətbiq dairəsi, aidiyyət, inzibati icraatın proseduru, inzibati akt, inzibati aktın etibarsızlığı və qanunsuz inzibati aktın ləğv olunması, şikayət instansiyasının səlahiyyətləri, inzibati aktın icrası ilə bağlı məsələlərə;

“Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında” qanunda torpağın alınmasına əsas verən dövlət ehtiyacları, sahibliyin əldə edilməsi və kompensasiya ilə bağlı iddialar, mübahisələrin həlli məsələlərinə;

“İpoteka haqqında” qanunda ipoteka predmetinə tutmanin yönəldilməsi və ona xitam verilməsi məsələlərinə;

“Daşınar əmlakın yüklülüyü haqqında” qanunda yüklülüyün predmeti, daşınar əmlakın yüklülüyünün növləri və yüklülük predmetinə tutma yönəldilməsi məsələlərinə;

“Publik hüquqi şəxslər haqqında” qanunda publik hüquqi şəxsin yaradılması, nizamnaməsi və idarəçiliyi ilə bağlı məsələlərə;

“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” qanunda əsas anlayışlar, hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatının və dövlət reyestrinin aparılmasının ümumi qaydaları, hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı ilə bağlı məsələlərə;

“Dövlət rüsumu haqqında” qanunda məhkəməyə iddia və şikayətlər verilərkən dövlət rüsumunun dərəcələri və dövlət rüsumunun ödənilməsindən azad olan şəxslərin dairəsinə;

“Ələt azad iqtisadi zonası haqqında” qanunda Azad Zona qanunvericiliyi və mübahisələrin həlli məsələlərinə.

YAZILI İMTAHANIN İKİNCİ FAZASI

Yazılı imtahanın ikinci fazası kompüter və (və ya) kağız daşıyıcılar vasitəsilə keçirilə bilər.

İmtahanın müddəti 4 (dörd) saatdır. İmtahan zamanı fasilə verilmir.

Hakimlərin Seçki Komitəsi yazılı imtahandan bilavasitə əvvəl toplaşaraq öz qapalı iclasında imtahana təqdim edilməli olan inşa mövzularının sayını müəyyən edir. Bu rəqəm cüt olmaqla ya dörd, ya da ki, dörddən böyük (yarısı mülki hüquqa, yarısı da cinayət hüququna dair) olmalıdır. Bundan sonra Komitə üzvləri imtahan verilən auditoriyaya yaxın otaqda keçirilən həmin iclasda müəyyən edilmiş sayda inşa mövzuları hazırlayırlar.

İnşa mövzuları təsdiq edildikdən sonra Hakimlərin Seçki Komitəsinin üzvləri həmin inşa mövzuları ilə birlikdə, kənar şəxslərlə ünsiyyətə yol verməmək şərti ilə imtahan keçirilən auditoriyaya daxil olurlar. Burada inşa mövzuları cinayət hüquqi və mülki hüquqi sahələr üzrə diferensiasiya edilir və onların içindən namizədlərin biri püşk yolu ilə hər sahəyə aid bir inşa mövzusu seçir.

Seçilmiş inşa mövzuları elan edilir və inşa mövzularının işlənilməsi üçün namizədlərə 4 saat vaxt verilir.

İmtahan bir neçə auditoriyada təşkil edildikdə inşa mövzularının seçilməsi və elan edilməsi proseduru imtahan keçirilən digər auditoriyalara birbaşa (canlı) video translyasiya olunur.

Namizədlər inşa mövzularını ifadə edərkən müvafiq qanunun məzmununu mümkün qədər dolğun çatdırmaq və onun izahını vermək bacarıqlarını nümayiş etdirməli, qanunun konsepsiyasını ifadə edə bilməlidirlər.

İmtahan müddətinin bitdiyi elan olunan kimi namizəd işi dayandırmalı və inşanı təhvil verməlidirlər. İmtahanın sonu üçün elan edilmiş vaxtı gözləmədən imtahanı tərk etmək istəyən namizəd yuxarıda qeyd olunduğu qaydada işi təhvil verir və nəzarətçilərdən birinin müşaiyəti ilə zalı tərk edir. O, bir daha zala qayıda bilməz.

Yazılı imtahanın nəticələri namizədlərin yalnız şəxsi eyniləşdirmə kodu göstərilməklə www.jlc.gov.az saytında yerləşdirilir.

Yazılı imtahanın ikinci fazasında inşa mövzularının ifadə edilməsinə dair izahatlar və inşaların qiymətləndirilməsi zamanı diqqət yetiriləcək məqamlar

1. Cinayət sahəsi üzrə:

- İnşa mövzusunda (kazusda) təsvir olunan cinayət əməlinin tərkib əlamətlərinin (obyekt, obyektiv cəhət, subyekt, subyektiv cəhət) müəyyən edilməsi və ümumi xarakteristikası (Cinayət Məcəlləsinin 3, 19 və 20-ci maddələri); Müvafiq prosessual sənəddə öz əksini tapan və cinayət-hüquqi nəticələrə səbəb olan əmələ verilən cinayət hüquqi qiyməti; Tövsif edilən əməlin Cinayət Məcəlləsinin Xüsusi hissəsində yerləşməsi və ümumi xarakteristikası, yəni bu cinayəti səciyyələndirən obyektiv və subyektiv əlamətlər, cinayətin əsas tərkibi, cinayəti ağırlaşdıran tövsifedici əlamətlər;

- Əməlin bilavasitə hüquqi dəyərləndirilməsi (əməlin tövsifi); Törədilən konkret cinayət əməlinin cəhətləri ilə cinayət hüquq normasının müvafiq maddəsinin dispozisiyasında nəzərdə tutulan tərkib əlamətləri arasında uyğunluğun müəyyən edilməsi, yekun nəticəyə gəlməklə törədilən əmələ şamil edilməli olan CM-in konkret normasının təyin edilməsi və bu məsələ üzrə gəlinən qənaətin əsaslandırılması, digər oxşar cinayətlərdən fərqləndirilməsinin aparılması;

- Konkret kazus üzrə hər bir iştirakçının əməlinin hüquqi dəyərləndirilməsi; İştirakçılığın növünün müəyyən edilməsi, birgə icraçılığın növlərinin müəyyən edilməsi və ümumi

İmtahanlarda istifadə olunan test nümunələri

Qapalı testlər:
Mülki Məcəlləyə əsasən hansı mülki qanunvericilik müddəaları analogiya üzrə tətbiq ***edilməməlidir***?
A) Xüsusi münasibətləri tənzimləyən mülki qanunvericilik müddəaları (istisna normaları)
B) Fiziki şəxsin həyatına və ya sağlamlığına vurulmuş zərərin ödənilməsi ilə bağlı münasibətləri tənzimləyən qanunvericilik müddəaları
C) Fiziki şəxsin şərəf və ləyaqətinin müdafiəsi ilə bağlı münasibətləri tənzimləyən qanunvericilik müddəaları
D) İmperativ normalar müəyyənləşdirən mülki qanunvericilik müddəaları

Cinayətlərin və hökmlərin məcmusu üzrə cəza təyin edilərkən azadlıqdan məhrum etmə müddətinin qismən və ya tamamilə toplandığı hallarda, azadlıqdan məhrum etmənin yuxarı həddi neçə ildən artıq ola ***bilməz***?
A) Cinayətlərin məcmusu üzrə - 20 ildən, hökmlərin məcmusu üzrə isə - 25 ildən
B) Cəzalar qismən toplandığı halda - 15 ildən, tam toplandığı halda isə - 20 ildən
C) Cinayətlərin məcmusu üzrə - 15 ildən, hökmlərin məcmusu üzrə isə - 20 ildən
D) Cinayətlərin və hökmlərin məcmusuna daxil olan cinayətlər arasında xüsusilə ağır cinayət olmadıqda - 20 ildən, bu məcmuya xüsusilə ağır cinayət daxil olduqda isə - 25 ildən

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinə əsasən hansı halda iddiaçının iddiasını özünün yaşadığı yerin məhkəməsinə vermə hüququ ***yoxdur***?
1. Alimentin alınması və atalığın tanınması haqqında iddialar
2. İddiaçının yanında yetkinlik yaşına çatmayan uşaqlar olduğu halda nikahın pozulması haqqında iddia
3. Ailəni dolandıranın ölümü ilə vurulan ziyan haqqında iddialar
4. Gəmilərin toqquşması nəticəsində vurulan zərərin ödənilməsinə dair iddia
5. Yaşayış yeri məlum olmayan cavabdehə qarşı iddia
6. İstehlakçının hüququnun müdafiəsi haqqında iddialar
A) 3, 4, 5
B) 2, 4, 6
C) 1, 2, 3
D) 2, 4, 5

Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə əsasən, şahidin dindirilməsi protokolu barədə hansı fikir doğrudur?
A) Dindirmə yekunlaşdıqdan sonra şahid müstəntiqdən dindirmə protokolunda əlavə və düzəlişlərin edilməsini istəyə bilər.
B) Şahid dindirmə protokolunu imzalamaqdan imtina etdiyi halda həmin sənəd sübutlar siyahısına daxil edə bilməz.
C) Şahid ifadələrini əlyazma üsulu ilə verməlidir, savadsızlığı və ya fiziki pozuntuları üzündən bu qaydada verə bilmədikdə, şifahi ifadə vermək imkanı yaradılır.
D) Dindirmə zamanı şahid öz ifadələrini Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində və ya icraatın aparıldığı dildə verməlidir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına əsasən qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” işarəsi əvəzinə uyğun variantı seçin.

Təhsil	Əmək	Nikah	?

A) Milli mənsubiyyət
B) Ətraf mühitin qorunması
C) Vətəni müdafiə
D) Vətənə sədaqət

Açıq test:
Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə əsasən əmək stajına işçinin əmək müqaviləsi üzrə faktiki işlədiyi müddətdən başqa hansı müddət daxil edilə bilər?
1. Şahid, zərərçəkmiş, üçüncü şəxs sifəti ilə təhqiqat, ibtidai istintaq və məhkəmə orqanlarına çağırıldığı müddət
2. Mülkiyyətçinin maraqlarının və qanuni mənafelərinin müdafiəsi üçün məhkəmələrdə iqtisadi mübahisələrin həllində iştirak etmək üçün cəlb edildiyi müddət
3. Hərbi və fövqəladə vəziyyətlə əlaqədar, habelə təbii fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırılması üçün müvafiq işlərin görülməsinə cəlb olunduğu müddət
4. Hakim vəzifəsinə namizədlər üçün yazılı imtahanlarda iştirak etdikləri müddət
5. İşəgötürən tərəfindən istehsalatdan ayrılmadan əlavə təhsil müəssisələrinə göndərildikdə

Yazılı imtahanın ikinci fazasının sual nümunələri

Cinayət hüquq sahəsi üzrə:

Abşeron rayon sakini Zamir tanışı Ofeliya ilə Bakı şəhəri Nizami rayon ərazisində yaşlı qadının bankomatdan pensiya kartı vasitəsi ilə pul çıxarmasında çətinlik çəkdiyini görüb ona yaxınlaşırlar. Zamir qadına kömək etmək bahənəsi ilə kartı alıb bankomata daxil edir, oradan 150 manat pulu çıxarıb, qadını aldadaraq bildirir ki, kartda pul yoxdur. Pulu əlində bükür və yanındakı Ofeliyaya ötürür.

Bununla əlaqədar cinayət işi başlanılmış və Zamir barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilmişdir.

İşin istintaqı yekunlaşdırılaraq baxılması üçün Abşeron Rayon Məhkəməsinə göndərilmiş, məhkəmə baxışı zamanı təqsirləndirilən şəxslər zərərçəkmişə vurulmuş ziyanı tamamilə ödəmişlər.

Kazus üzrə halların cinayət və cinayət prosessual qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq təhlilini verin.

Mülki hüquq sahəsi üzrə:

Famil 2004-cü ildə Şamaxı rayonunda yerləşən mülkiyyətində olan 4 hektar kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsini aralarında bağlanmış sadə yazılı müqavilə ilə 4000 manata Şükürə satmışdır.

2022-ci ildə Famil həmin torpaq sahəsinin 2 hektarını notarial qaydada bağlanılmış müqavilə ilə Qüdrətə satmış, sonuncunun mülkiyyət hüquqları daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində qeydiyyata alınmışdır.

Qüdrət Şükürə qarşı Şamaxı Rayon Məhkəməsində iddia qaldıraraq 2 hektar torpaq sahəsinin qanunsuz sahiblikdən geri qaytarılması və tikililərin Şükürün hesabına sökülməsini tələb etmişdir. Şükür isə qarşılıqlı iddia verərək Familə öz arasında müqavilənin bağlanmış hesab edilməsi və Familə Qüdrət arasında bağlanmış aığı-satqı müqaviləsinin etibarsız sayılması və Qüdrətin adına olan çıxarışın ləğv edilməsi barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

Kazus üzrə halların mülki və mülki prosessual qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq təhlilini verin.

Sizə müvəffəqiyyətlər arzulayırıq!